

Gruppearbejde opgave 1

(25-30 minutter)

- a) Hver gruppedeltager præsenterer på 2 minutter, hvordan han/hun selv arbejder med skriftlighed i undervisningen.

Vi ønsker alle, at en HF'er skal kunne:

- ✘ skrive i et velfungerende og korrekt dansk skriftsprog
- ✘ skrive i gængse fremstillingsformer, formater og genrer
- ✘ sammenfatte komplekse problemstillinger i kort form
- ✘ afgrænse en problemformulering, indsnævre den og skære den til, så den samler sig om ét argument
- ✘ strukturere og disponere (holde fokus, følge en linje fra problemformulering til konklusion)
- ✘ dokumentere en undersøgelse i form af præcise, faglige iagttagelser
- ✘ henvise korrekt til andre fremstillinger, kilder og litteratur
- ✘ revidere, stramme og omskrive, indtil helheden er klar og vægtningen hensigtsmæssig

Claus Jensen, Faaborg Gymnasium (marts 2012)

- b) Diskuter/reflekter over, hvordan vi sikrer, at alle fag løser opgaven i fællesskab, så den ikke kun deponeres hos dansklæreren.

(Skriv de to-tre vigtigste forslag til tiltag ned til senere brug i dag)

Gruppearbejde opgave 2

30 minutter: (opg. a + b i alt 15 min.), (opg. c 15 min.)

a) Læs to og to følgende udsagn:

DEN SKRIFTLIGE ARBEJDSBYRDE ER...

STØRST, hvis vi...

- Koordinerer dårligt mellem fagene
- Underbudgetterer kursisttiden
- Placerer afleveringer oveni SSO, TEP og KS-synopsen
- Kræver komplette opgaveformater hver gang
- Benytter uklare, altomfattende bedømmelseskriterier
- Aldrig undervisningsdifferentierer
- Aldrig lader kursisterne genskrive en opgave
- Altid beder om individuelle besvarelser
- Ikke vejleder undervejs
- Ikke undersøger, hvorfor en kursist kan have svært ved at aflevere

Skriftlighedsblindgyden!

MINDRE, hvis vi...

- Koordinerer optimalt mellem fagene
- Fastsætter realistisk kursisttid
- Friholder SSO- og TEP-uger og tager hensyn i perioden med KS-synopsen
- Ofte beder om skriveøvelser, der træner delelementer
- Udmelder fokuserede bedømmelseskriterier på forhånd
- Tilpasser opgaven til kursisten
- Benytter metode med *first draft, second draft, final draft*.
- Lader flere kursister samarbejde om en besvarelse
- Sætter tid af til vejledning undervejs
- Iværksætter målrettet faglig hjælp til kursister med beslægtede vanskeligheder

Den direkte vej!

Inspireret af Claus Jensen, Faaborg Gymnasium (marts 2012)

- b) Udarbejd to og to på baggrund af udsagnene tre prioriterede forslag til hhv. at *mindske* den skriftlige arbejdsbyrde og til at *optimere* læringen via skriftlighed.
- c) Fremlæg parvis i gruppen jeres tre + tre prioriterede forslag, og bliv i gruppen enige om, hvilke prioriterede anbefalinger, I vil give videre (afleveres skriftligt på A4-papir).

Gruppearbejde opgave 3

30 minutter: (opg. a - 15 min.), (opg. b 15 min.)

For at leve op til HF-bekendtgørelsens Bilag 2, kræves en systematisk og sammenhængende indsats:

Uddrag af HF-bekendtgørelsen (2010), Bilag 2:

2. Gennemførelse

2.1. Kursets leder sikrer, at der i forlængelse af det skriftlige basiskursus inden for rammerne af introduktionskurset, jf. bilag 3, gennem hele uddannelsesforløbet er progression og sammenhæng i udviklingen af den enkelte kursists skriftlige kompetencer. Kurset beslutter, hvordan det systematiske arbejde med udviklingen af kursisters skriftlige kompetencer tilrettelægges.

2.2. Som led i opbygningen af kursisters studieforberevende skrivekompetencer skal kursisterne:
– arbejde med et forløb om skriftlighed i kursets første halvdel inden for faget dansk, jf. bilag 9 og
– besvare en opgave i historie inden for rammerne af kultur- og samfundsfaggruppen, jf. bilag 14
Kursets leder beslutter, hvilke øvrige enkelt- og flerfaglige opgaver, der har særligt fokus på opnåelse af målene. Kursets leder beslutter, hvordan kursisters øvrige skriftlige arbejde indgår i den samlede kompetenceopbygning.

2.3. Kursets leder beslutter for alle større skriftlige opgaver ud over den større skriftlige opgave, jf. bilag 4, proceduren for valg af fag eller fagligt samspil, fagligt område og opgaveformulering.

2.4. Kurset stiller vejledningsressourcer mv. til rådighed for den enkelte kursist/kursistgruppe.

For at understøtte dette mål, er et fælles begrebsapparat i forhold til skriftlighed en forudsætning.

a) **Walk-and-talk to og to:** Svar på følgende fire spørgsmål:

- 1) Hvad er et fælles begrebsapparat?
- 2) Giv eksempler på fælles begreber.
- 3) Hvilke fordele er der ved et fælles begrebsapparat?
- 4) Hvordan arbejder vi hen imod at have et fælles begrebsapparat i forhold til skriftlighed blandt alle HF-lærere?

b) **Diskuter i gruppen:**

- 5) Hvordan kan vi organisatorisk arbejde hen imod, at alle lærere har en klar bevidsthed om de nye intentioner med HF-uddannelsens skriftlighed, så den udmøntes i den enkelte lærers anvendelse af skriftlighed i undervisningen?

(Skriv gruppens vigtigste pointer ned til senere brug i dag)

Gruppearbejde opgave 4

30 minutter

Diskuter i gruppen:

- a) Hvordan kan et samarbejde om skriftlighed, som involverer alle fag, tilrettelægges på HF2?
Hvem? Hvad? Hvor? Hvordan? Hvornår?
- b) Hvordan kan det tilrettelægges på HFe?
Hvem? Hvad? Hvor? Hvordan? Hvornår?
- c) Hvordan kan vi sikre videndeling på tværs af tilrettelæggelser og afdelinger?

(Skriv gruppens vigtigste pointer ned til senere brug i dag)

Gruppearbejde opgave 5

30 minutter

a) Læs følgende anbefalinger til skriftlighedsarbejdet af Henrik Toft (Fredericia Gymnasium), og brug det som et lille input til opgave 5 b): (Brug 5 min.)

Al ny skrivedidaktik viser, at vejen til bedre skrivere er...

- *Vejledning undervejs*
- *Respons og tekstrevision*
- *Fokuseret træning af delkompetencer*
- *Bevidsthed om sproghandlinger og genrer*

Så hvad skal der til...

- *At nogen på skolerne "går forrest"*
- *At tavs viden **ekspliciteres** (og bringes i spil)*
- *At der arbejdes med **genrebevidsthed***
  - *herunder forventninger til sproget*
  - *herunder relevante stilladseringer*
- *At der arbejdes med **evaluering under skriveprocessen***
- *At **det gode eksempel** fremhæves/fremvises*
- *At lærerne **arbejder sammen** i fagene og på tværs af fagene*

Henrik Toft, Fredericia Gymnasium (marts 2012)

b) Saml nu gruppens anbefalinger fra de fire øvrige diskussionspunkter og forhold jer til nedenstående spørgsmål. Lav en planche med jeres svar på de tre spørgsmål. Fremlægges på max 5 minutter i plenum (for alle mødedeltagere).

1. Har I et billede af, hvordan en overordnet organisering af skriftlighedsarbejdet kunne se ud? (Skal der fx være en overordnet skriftligheds-arbejdsgruppe? Og/eller skriftlighedskoordinatører – måske i kerneteams? Osv.) Skitser jeres forslag til organisering så langt, I kan.
2. Strategi: Hvad er første skridt herfra? Hvad er de næste?
3. Hvad er særlig betydningsfuldt for jer i organiseringen af skriftlighedsarbejdet?